Postadr.: Rådhuspassagen 3 - 6600 Vejen

Vejen KOMMUNE

TEKNIK & MILJØ
Vandmiljø

Dato: 14. april 2021

Sags nr.: 21/2694

Kontaktperson:
Ann Kirstine Vesterlund Pedersen

Dir. tlf.: 7996 6259

E-mail: akvp@vejen.dk

Vejen Kommune, Teknik & Miljø
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen
Att.: Inge Nagstrup

Vedtagelse af projekt for etablering af vådområde ved Brændstrup Bæk

Projektforslaget for etablering af vådområde ved Brændstrup Bæk har været fremlagt for offentligheden i godt 8 uger fra 4. februar 2021 til og med 5. april 2021 ved annoncering på Vejen og Haderslev Kommuners hjemmesider. Orientering om fremlæggelse af projektforslaget er sendt til samtlige berørte lodsejere og høringsberettigede foreninger, organisationer og myndigheder.

Der er indkommet ét høringssvar i fremlæggelsesperioden.

- Fiskeristyrelsen, ved Bernt Paul Wind, har skrevet, at Fiskeristyrelsen har haft DTU til at gennemlæse rapporten og konklusionen er, at de anbefaler projektet uden ændringsforslag. Fiskestyrelsen påpeger dog samtidig, at den nedstrøms spærring RIB-00322 bør fjernes så snart som muligt, for at få fuld effekt af indsatsen opstrøms i Brændstrup Bæk.

Vejen Kommune er opmærksom på den omtalte og delvise spærring. Det har desværre ikke været muligt at få den fjernet i forbindelse med etablering af vådområdet, men Vejen Kommune arbejder på, at få den fjernet så hurtigt som muligt.

Der ud over er Vejen Kommunen i høringsperioden gjort opmærksom på, at de projekterede brooverkørsler kan vise sig at være for smalle til landbrugsmaskiner. Det er derfor besluttet, at forøge bredden på alle de nye overkørsler fra 6 meter til 8 meter.

Ud over ovenstående, har høringsperioden ikke givet anledning til ændringer i projektforslaget. Vejen Kommune vurderer, at den ovenfor nævnte ændring af projektet er en mindre justering, som ikke vil ændre i vandstandsforholdene, og derfor ikke giver anledning til gennemførelse af en ny høringsrunde.

Afgørelse
Vandløbsmyndigheden træffer hermed afgørelse om at vedtage projektet for etablering af vådområde ved Brændstrup Bæk, på følgende vilkår:

- Restaureringsprojektet skal i al væsentlighed udføres som beskrevet i Envidans detailprojekt dateret 01.02.2021, projekt nr. 1191475. Projektet er vedlagt som bilag til denne afgørelse.
- Der skal løbende føres tilsyn med, at anlægsarbejdet gennemføres i overensstemmelse med detailprojektet.

- Eventuelle nødvendige afvigelser, som følge af uforudsete forhold eller hændelser, der har betydning for de natur-, miljø- eller afstrømningsmæssige forhold, må kun foretages efter nærmere aftale med Vejen Kommune som tilsynsmyndighed.
- Når projektet er afsluttet, skal der foretages en opmåling af det nye vandløbstracé, som afleveres til vandløbsmyndigheden.

Baggrund for projektet
Projektet udføres som en del af statens vandområdeplan 2015-2021, og projektets primære formål er, at fjerne kvælstof fra oplandet, inden det løber i vandløbet for til slut at ende i Vadehavet. Samtidig forbedres den fysiske tilstand i Brændstrup Bæk ved at der fjernes to spærringer. Spærringerne omfatter et reguleringsbygværk RIB-00323, der er omfattet af vandområdeplan 2015-2021 og RIB-3014, der er foreslået fjernet i kommende vandområdeplan 2021-2027.

Vådområdet etableres ved at afbryde alle dræn i projektområdet, så drænvandet forsinkes, og vandstanden hæves. De to spærringer fjernes ved at Brændstrup Bæk genslynges over en 1600 m lang strækning, den rørlagte del af vandløbet åbnes, og der udlægges gydegrus fordelt over hele det nye vandløbsforløb. Gydegruset udlægges så det hæver vandspejlet i Brændstrup Bæk, hvilket er med til at øge hyppigheden af oversvømmelser langs de tilstødende arealer.

Som en del af projektet vil der også blive etableret nye overkørsler og vadesteder i Brændstrup Bæk. De afkoblede dele af Brændstrup Bæk bliver fyldt op med jord, og betonrør fra den rørlagte del af vandløbet fjernes.

Anlægsteknisk omfatter projektet følgende:

- Genslyngning af ca. 1600 m vandløb
- Udlægning af 10 gydestryg
- Udlægning af grus og småsten
- Åbning af 220 meter rørlagt vandløb
- Etablering af nye 7 rørbroer og 2 vadesteder
- Etablering af to midlertidige sandfang
- Opfyldning af gammelt vandløb
- Fjernelse af betonrør og brønde
- Sløjfning/åbning af dræn og grøfter
- Etablering af fordelerrender fra dræn

Påvirkning på afvanding
Som beskrevet ovenfor vil projektet medføre en forhøjet vandstand i projektområdet. I det vedlagte detailprojekt er der detaljeret redegjort for de fremtidige vandspejlsforhold i vandløbet ved forskellige afstrømninger. Ved en sommermiddelafstrømning vil vandstanden af Brædstrup Bæk på nogle strækninger blive hævet op til 1 meter og på andre strækninger noget mindre. Ved projektstrækningens start- og slutpunkt vil den fremtidige bund og vandspejl svare til de nuværende forhold. Der vil ikke være vandstandspåvirkninger uden for vådområdets projektgrænser. Effekten af vandspejlsændringerne vil ikke blive arealmæssig stor. Det vil typisk være de helt vandløbsnære arealer, der bliver oversvømmet.

Påvirkning på vandløbets natur
Projektet vil få en positiv effekt på fisk og vandløbsinsekter. Dette skyldes, at der skabes passage samt forbedrede levesteder med mere variation og gydegrus. De 10 nye stryg vil danne gyde- og opvæksthabitater for ørred, laks, lampretter m.v. Strygene vil også danne nye og velegnede habitater for insekter og planter. Det er derfor vandløbsmyndighedens vurdering, at projektet vil medføre forbedrede muligheder for at opfylde den miljømæssige målsætning som GOD ØKOLOGISK TILSTAND i Brændstrup Bæk. Dette står i modsætning til den moderate tilstand, der for nuværende er registreret i statens basisanalyse (2021-2027).

En række af de ovenfor nævnte tiltag medfører både direkte og indirekte indgreb i naturtyper, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Vejen Kommune har i særskilt afgørelse meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 samt tilladelse efter planloven, til gennemførelse af projektet. Dispensationen offentliggøres den 15. april 2021, sagsnr. 21/6608.

Projektet er screenet efter bestemmelserne i bekendtgørelsen om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Vejen Kommune har den 31. august 2020 på baggrund af screeningen, truffet afgørelse om, at projektet må antages ikke at få væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse (egentlig VVM-redegørelse). Sags nr.: 20/11926.

I forbindelse med de ovenfor nævnte afgørelser er der foretaget vurderinger af konsekvenserne for nærliggende Natura 2000 områder og for Bilag IV-arter, samt konsekvenserne for vandløbene som naturtype og for den § 3-beskyttede terrestriske natur. Konklusionen er, at projektet ikke vil medføre en negativ påvirkning af Bilag IV-arter eller deres levesteder, eller medføre uacceptable negative konsekvenser for de øvrige naturtyper. For nærmere vurdering og redegørelse henvises til de nævnte afgørelser.

Øvrige forhold
Vejen Kommune har hyret en rådgiver til at føre tilsyn med, at anlægsarbejdet udføres i overensstemmelse med det beskrevne detailprojekt. Derudover er Vejen Kommune tilsynsmyndighed i forhold til at projektet gennemføres i overensstemmelse med de meddelte tilladelser og godkendelser mv.

Referater fra diverse byggemøder skal sendes til vandløbsmyndigheden, og vandløbsmyndigheden skal holdes underrettet, såfremt der opstår uforudsete forhold eller hændelser ved projektets gennemførelse.

I forbindelse med planlægningen af vådområdet, har Museet på Sønderskov vurderet, at der er sandsynlighed for at støde på ukendte fortidsminder på det pågældende areal. Der er derfor aftalt, at anlægsarbejdet overvåges af museet. I øvrigt skal anlægsarbejdet altid straks stoppes, hvis der findes spor af fortidsminder, og Museet på Sønderskov skal underrettes, jævnfør museumslovens § 27, stk. 2.

Når hele projektet er færdigt "afleveres" dette til lodsejerne. Ejerskabet af alle tekniske anlæg i form af fx broer, vadesteder, dræn mv., som er beskrevet i projektet overdrages til ejerne af de ejendomme, hvor anlæggene er placeret. Den fremtidige vedligeholdelse af disse anlæg er ejerens eget ansvar.

Dog afholder Vejen Kommune et 1. års eftersyn med entreprenøren, hvor evt. mangler eller fejl i forbindelse med anlægsarbejdets udførelse vurderes og udbedres.

De anlæg, der er etableret af hensyn til vandløbet i form af f.eks. gydestryg eller stensikring ved brinker mv., vedligeholdes af vandløbsmyndigheden som en del af den almindelige vedligeholdelse af vandløbet.

Tidsplan
Anlægsarbejdet påtænkes påbegyndt medio maj 2021, og forventes at strække sig over 2-3 måneder.

For at begrænse forstyrrelser i dyrelivet bør anlægsarbejder i og omkring vandløb normalt udføres i sensommeren og først på efteråret. Dette står i modsætning til, at det typisk er lettest at færdes med maskiner på arealerne i sommermånederne uden at efterlade trykskader.

Anlægsarbejdet vil medføre forstyrrelser af dyrelivet, men omfanget heraf anses for at være acceptabelt, set i forhold til formålet med selve projektet. Den berørte strækning af Brændstrup Bæk er vurderet til MODERAT ØKOLOGISK TILSTAND, og der er få fisk i vandløbet. Projektet indeholder en række tiltag i anlægsfasen for at begrænse den sandvandring, der følger af gravearbejdet. Der etableres 2 sandfang, og den øverste del af det nye forløb kobles først på det resterende forløb, efter der har løbet vand igennem i et par uger. Når vandløbet etableres i vækstsæsonen, vil det samtidig betyde, at brinkerne hurtigt vokser til, og sikres mod erosion. Der vil derfor ikke gå væsentlige vandløbsbiologiske værdier tabt under anlægsarbejdet.

Økonomi og erstatninger
I vedlagte detailprojekt er der estimeret et samlet anlægsbudget inkl. arkæologisk forundersøgelse på 1.726.416,31 kr. ekskl. moms. Derudover kommer udgifter til udbud, byggeledelse mv. Udgifterne til projektets gennemførelse afholdes i første omgang af Vejen Kommune, men Landbrugsstyrelsen har meddelt tilsagn til projektet, og betaler efterfølgende alle tilsagnsberettigede udgifter.

Samtidig har Landbrugsstyrelsen givet tilsagn om, at der er reserveret penge til erstatninger til de lodsejere, der er med i projektet, og dermed har accepteret ændrede afvandingsforhold inden for projektgrænsen.

Delt vandløbsmyndighed på grænsestrækning
Brændstrup Bæk er på en del af projektstrækningen beliggende på grænsen mellem Vejen og Haderslev Kommuner, og vandløbsforholdene på den strækning berører derfor vandløbsmyndighederne i begge kommuner. Med henvisning til § 13 i Miljøministeriets bekendtgørelse om vandløbsregulering m.v., har vandløbsmyndighederne forhandlet, og opnået enighed om indholdet i nærværende afgørelse. Det er herefter aftalt, at Vejen Kommune træffer og udsender afgørelsen også på vegne af Haderslev Kommune.

Lovhjemmel og gyldighed
Denne afgørelse er truffet med hjemmel i §§ 19 og 25 i Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og –restaurering m.v., jævnfør vandløbslovens § 37 for den del, der omhandler restaurering af Brændstrup Bæk, og jævnfør vandløbsloves §17, for den del der angår sløjfning af dræn og grøfter.

Afgørelsen efter vandløbsloven er meddelt under forudsætning af, at førnævnte dispensation fra naturbeskyttelsesloven står ved magt. Skulle afgørelsen efter naturbeskyttelseslovens § 3 blive påklaget, træder afgørelsen efter vandløbsloven midlertidigt ud af kræft, indtil afgørelse fra klageinstansen foreligger, og træder kun i kraft igen, såfremt klagen bortfalder, afvises eller såfremt klageinstansen stadfæster Vejen Kommunes dispensation fra naturbeskyttelsesloven. Afgørelsen efter vandløbsloven bortfalder, hvis klageinstansen ophæver eller hjemsender Vejen Kommunes afgørelse efter naturbeskyttelsesloven til fornyet behandling.

I øvrigt bortfalder denne tilladelse efter vandløbsloven, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra i dag, eller i tilfældet af klage, hvor afgørelsen stadfæstes, inden 3 år fra klageinstansens afgørelse foreligger.

Klagevejledning
Denne afgørelse efter vandløbsloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Adressaten for afgørelsen.
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagen.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund.

Klagefristen er 4 uger fra den 15. april 2021, hvor afgørelsen annonceres på Vejen og Haderslev Kommuners hjemmesider. En klage betragtes først indgivet i det øjeblik den er synlig i klageportalen. **Seneste frist herfor er den 13. maj. 2021.**

En klage skal fremsættes direkte til Miljø- og Fødevareklagenævnet via den digitale Klageportal. Se mere om hvordan klageportalen benyttes og om gebyrordningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside https://mfkn.naevneneshus.dk/.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnet behandling af klagen, at der indbetales et gebyr. Klagenævnet påbegynder først behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Såfremt gebyret ikke betales, afvises klagen fra behandling.

I tilfælde af klage vil Vandløbsmyndigheden blive underrettet af klagenævnet, og vi vil straks give ansøger besked herom. En klage vil umiddelbart have opsættende virkning og Miljø- og Fødevareklagenævnets endelige afgørelse må således afventes.

Underretning om denne afgørelse er sendt til:
Foreninger og organisationer:

- Danmarks Naturfredningsforening, [dn@dn.dk]
- Danmarks Naturfredningsforening, Vejen afdeling, Mogens Kjær Poulsen, [dnvejen-sager@dn.dk]
- Danmarks Sportsfiskerforbund, [post@sportsfiskerforbundet.dk], [lbt@sportsfiskerforbundet.dk], [vadehavet@sportsfiskerforbundet.dk]
- Vejen og omegns sportsfiskerforening, [seatrout@hotmail.dk], [simon.6630@gmail.com]
- Sydvestjysk Sportsfiskerforening, [lahb@esbjergkommune.dk]
- Sagro, John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø, [sbp@sagro.dk]
- Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens, [slf@slf.dk]

Øvrige myndigheder:

- Museet på Sønderskov, Sønderskovgårdsvej 2, 6650 Brørup [post@sonderskov.dk]

- Landbrugsstyrelsen, Pioner Allé 9, 6270 Tønder [mail@lbst.dk]
- Fiskeristyrelsen, [mail@fiskeristyrelsen.dk]
- Kystdirektoratet, [kdi@kyst.dk]
- Haderslev Kommune, [keme@haderslev.dk]

Private lodsejere, som berøres af projektet, dvs. ejerne af ejendommene:

- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 1,
- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 130
- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 162, 344, 349
- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 267
- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 292, 367
- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 327,378
- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 34a, 125b, 293
- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 15, 387
- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 90, 398
- Rødding, Brændstrup, matr. nr. 38 og Fole, Fole Ejerlav 168,246
- Fole, Fole Ejerlav, matr. nr. 247
- Fole, Fole Ejerlav, matr. nr. 248

Bilag:

- Bilag 1. Oversigtskort over projektområdet (fra Envidans detailprojekt).
- Bilag 9a og 9b. Kort over de fremlagte projekttiltag (fra Envidans detailprojekt).

Vedlagt:

- Envidans detailprojekt dateret 01.02.2021, projekt nr. 1191475.

Har du spørgsmål til dette brev, eller til projektet i øvrigt, kan du rette henvendelse til mig på tlf. 7996 6259.

Venlig hilsen
Ann Kirstine V. Pedersen
Vandløbsmedarbejder